

Inhoud

- 1 Wonen en wijken
- 2 Werk en inkomen
- 3 Inspraak en zeggenschap
- 4 Veilig en betrouwbaar
- 5 Zorg en welzijn
- 6 Natuur en milieu
- 7 Beheer en onderhoud
- 8 Opvoeding en onderwijs
- 9 Sport en spel
- 10 Verkeer en vervoer
- 11 Kunst en cultuur
- 12 Ondernemend en bedrijvig
- 13 Stadgers en andere stadgers
- 14 Groningen en de rest van de wereld
- 15 Geld en organisatie

Hier gaat het ons om!

In 162 punten presenteren we op de volgende pagina's de richting die de SP kiest voor de ontwikkeling van Groningen in de komende vier jaar. In dit hoofdstuk geven we de rode draad weer. Onze visie op de Groningse samenleving vatten we samen in zes kernbegrippen die de basis vormen van de rest van het programma. Zes thema's die de stad schetsen waar het ons om te doen is.

Solidair. Veel mensen redden zich uitstekend zelf. Anderen hebben een steuntje nodig. De gemeente is er voor iedereen, maar zet zich met extra energie in voor die laatste groep.

Meedoen. Een samenleving maak je sámen. De gemeente schept de voorwaarden dat mensen mee kúnnen doen. En de gemeente spreekt mensen er ook op aan dat ze mee hóren te doen. De aandacht gaat vooral uit naar groepen die belemmeringen ervaren als ze mee willen doen: nieuwkomers in Nederland, mensen met een beperking, ouderen, werkzoekenden.

Duurzaam. We moeten een leefbare stad nalaten. Dat schept zware verplichtingen

rond energieverbruik, leefomgeving en afvalvermindering. De stad moet ook in sociaal opzicht duurzaam zijn, met vitale, gemengde wijken.

Dicht bij huis. Kleinschalige voorzieningen in de buurt brengen de menselijke maat terug en maken veel bureaucratische controle en toezicht overbodig. Een levende buurt, met voldoende voorzieningen, waar mensen elkaar kennen en tegenkomen, vergroot de betrokkenheid en vermindert de anonimiteit.

Vertrouwen. De gemeente toont vertrouwen in de mensen. Die zijn vaak zelf uitstekend in staat om beslissingen over hun eigen buurt te nemen. Beleid moet niet vóór, maar samen mét de betrokkenen gemaakt worden.

Verantwoordelijk. De overheid die zijn werk goed doet, mag de mensen ook aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Alleen samen brengen we een samenleving tot stand waarin iederéén meetelt.

Wonen en wijken

- 1 In 2010 maakt de gemeente nieuwe afspraken met de woningcorporaties over de volkshuisvesting in de stad. Daarin moet veel aandacht en geld zijn voor échte wijkvernieuwing: voorzieningen die het woonklimaat in alle opzichten verbeteren. Sloopplannen moeten in de ijskast tot zeker is dat er de komende jaren voldoende nieuw gebouwd wordt. Verouderde huurwoningen worden gerenoveerd.
- 2 De verkoop van sociale huurwoningen door de woningcorporaties wordt teruggedrongen, en die van gezinswoningen helemaal gestopt.
- 3 De nieuwbouw in de stad moet voor minstens een derde deel bestaan uit betaalbare woningen. Er moeten vooral meer betaalbare huurwoningen voor gezinnen gebouwd worden.
- 4 Gemengde wijken zijn te verkiezen boven wijken met een eenzijdige bevolkingssamenstelling. Daarom moet voorkomen worden dat de sociale huurwoningen in populaire wijken door grote huurverhogingen buiten bereik raken van mensen met een laag inkomen. Nieuwbouw in wijken met veel koophuizen moet bijvoorkeur plaatsvinden in de sociale huursector.
- 5 Bij een aanhoudende crisis op de woningmarkt wordt Meerstad een molensteen om de nek van de gemeente. Samen met de woningcorporaties moeten alternatieve scenario's ontwikkeld worden, waarbij ook het schrappen van de bouwplannen

'boven' het Slochterdiep onderzocht moet worden. Meerstad moet een gemengd stadsdeel worden: ook hier moet minstens een derde van de woningen in de sociale sector gebouwd worden.

- 6 Voor nieuwe woningen is alleen plaats in de bestaande stad, in Meerstad en (over een aantal jaren) op het SuikerUnierrein. De open ruimte rond de stad wordt behouden en bouwen in de parken is taboe.
- 7 Om financiële redenen en vanuit het oogpunt van duurzaamheid is van het grootste belang dat woningen goed geïsoleerd zijn. Vooral sociale huurwoningen, waarin veelal mensen met een laag inkomen wonen zijn dat nu niet. Over het aantal te isoleren woningen per jaar worden harde afspraken gemaakt tussen corporaties en gemeente: binnen tien jaar moet elke Groningse corporatiewoning energielabel A of B hebben.
- 8 Door hun investeringen op tal van terreinen krijgen woningcorporaties steeds meer invloed op de ontwikkelingen in complete wijken. De besturen van de corporaties worden echter niet democratisch gekozen. De gemeente moet daarom terughoudend zijn in het overdragen van verantwoordelijkheden aan de woningcorporaties. Net als de gemeente gedaan heeft, moeten ook zij harde afspraken maken met de wijkorganisaties over medezeggenschap. De invloed van huurdersorganisaties op het huurbeleid wordt gestimuleerd.
- 9 Ouderen willen graag zo lang mogelijk in hun eigen wijk blijven wonen. Daarom moet de gemeente in samenwerking met zorginstellingen en corporaties kleinschalig wonen voor ouderen in hun eigen wijk mogelijk maken. In een aantal populaire straten worden liften aangebouwd om portiekwoningen geschikt te maken als betaalbare ouderenwoningen.
- 10 Buurten of straten moeten vaker uitgezonderd worden van de automatische woningtoewijzing via de computer. Concentratie van 'problematische' bewoners moet voorkomen worden. De bewoners en hun organisaties moeten hierbij betrokken worden.
- 11 Betaalbare huurwoningen voor grote gezinnen worden voortaan weer toegewezen in plaats verdeeld op basis van het aantal punten.
- 12 Huisuitzetting vindt pas plaats als de hulpverlening geen uitkomst biedt. Het 'tweede-kansproject' waarbij problematische huurders na huisuitzetting begeleid worden zodat ze een nieuwe woning kunnen krijgen, wordt voortaan al ingezet als uitzetting dreigt.
- 13 Studenten concentreren op een grote campus aan de rand van de stad is ongewenst. Maar wel moet er een goede balans zijn tussen studenten en andere bewoners. Om het draagvlak voor studentenhuisvesting in de wijken te behouden

blijft het maximumpercentage aan kamerverhuurpanden per straat gehandhaafd op 15 procent. In bijzondere situaties moeten ook hele wijken op slot kunnen voor nieuwe kamerverhuurpanden. Er wordt snel en consequent opgetreden tegen overlast en illegale kamerverhuur.

- 14 Voorzien in voldoende woonruimte voor studenten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, corporaties en onderwijsinstellingen. De gemeente moet beide partners wijzen op hun verantwoordelijkheden. Controle op de naleving van bouw- en brandveiligheids voorschriften voor kamerverhuurbedrijven krijgt hoge prioriteit.

Huurteams die optreden tegen huisjesmelkerij krijgen ondersteuning van de gemeente. Regels voor kamerbemiddelaars blijven bestaan.

- 15 Er wordt meer werk gemaakt van het tegengaan van leegstand. De gemeente zet alle mogelijke middelen in om te voorkomen dat panden langere tijd leeg onbewoond blijven. Kamerbewoning in leegstaande kantoorpanden wordt bevorderd. Als stok achter deur voor eigenaren die hun pand langdurig leeg laten staan, moet kraken mogelijk blijven.
- 16 Bouw- en Woningtoezicht moet snel en doeltreffend ingrijpen als huurders bij de gemeente met terechte klachten aankloppen over de staat van hun woning of het binnenmilieu.

Werk en inkomen

- 1 De gemeente moet zich blijven inzetten in de strijd tegen armoede en uitsluiting. Bij Kabinet en Tweede Kamer moet gepleit worden voor een verhoging van het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen.
- 2 De gemeente gaat door met haar inspanningen om te zorgen dat iedereen gebruik maakt van de voorzieningen waar hij recht op heeft. Er moet een duidelijke internetsite komen waar alle informatie op staat. De hulp aan mensen bij het invullen van formulieren wordt uitgebreid.
- 3 Er komt een nieuw Armoedepact, dat wil zeggen een verzameling concrete afspraken tussen allerlei instanties om samen de armoede in Groningen aan te pakken. Voor de uitvoering van het pact stelt de gemeente jaarlijks voldoende geld beschikbaar.
- 4 De schuldhulpverlening moet op het huidige hoge peil blijven: stadgers moeten zonder wachttijden een beroep kunnen doen op deskundige schuldhulpverlening, en de Groningse Kredietbank moet de mogelijkheden behouden om preventief te kunnen werken.
- 5 De huidige 'witgoedregeling', waarbij mensen die minimaal vijf jaar op het

minimum zitten onder voorwaarden geld kunnen krijgen voor vervanging van een kapotte koelkast, wasmachine tv of kooktoestel wordt verruimd, zodat iedereen die minimaal drie jaar op het minimum zit er een beroep op kan doen. PC's vallen voortaan ook onder de witgoedregeling.

- 6 De extra uitkering om het koopkrachtverlies voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten te beperken, wordt voortaan elk jaar uitgekeerd.
- 7 De re-integratieactiviteiten die de gemeente aanbiedt worden zoveel mogelijk in eigen beheer uitgevoerd. De inzet en kwaliteit van ingehuurde bedrijven worden nauwgezet gecontroleerd. De gemeente stopt onmiddellijk de samenwerking met bedrijven die slecht presteren.
- 8 De begeleiding van werkzoekenden start met een uitgebreid onderzoek naar de mogelijkheden die ze hebben. Die uitkomst daarvan bepaalt de begeleiding die volgt. Individueel maatwerk dus.
- 9 Re-integratieactiviteiten voor werkzoekenden moeten tot een baan leiden of een vervolg krijgen. Voorkomen moet worden dat mensen door een traject hoop op werk krijgen, en daarna weer aan hun lot overgelaten worden.
- 10 De gemeente moet erg terughoudend zijn met het inzetten van werken met behoud van uitkering als re-integratie-instrument. Langer dan zes maanden werken zonder loon te ontvangen is taboe.
- 11 De bestaande 'maatschappelijke banen' voor mensen die langdurig aangewezen zijn op gesubsidieerde arbeid blijven gehandhaafd. In tijden van crisis moet de gemeente daarnaast zoveel mogelijk tijdelijke gesubsidieerde banen scheppen. Daarbij moet wel voorkomen worden dat reguliere banen door gesubsidieerd werk verdrongen worden.
- 12 De seniorenbanen –waarin werkzoekenden mensen van 57,5 jaar en ouder zich nuttig maken voor de Groningse samenleving en daarvoor loon ontvangen in plaats van een uitkering— worden gehandhaafd, ook als er minder geld beschikbaar komt voor re-integratie.
- 13 De gemeente biedt schoolverlaters en andere jongeren werk of scholing aan, zodat voorkomen wordt dat ze langdurig thuis zitten en de aansluiting met de arbeidsmarkt verliezen.
- 14 Ook mensen met weinig kans op het verwerven van een betaalde baan hebben recht op inzet van de gemeente. De mogelijkheden voor sociale activering en dagbesteding worden de komende jaren verder uitgebreid.

- 15 De gemeente houdt de regie op de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Voor mensen die aangewezen zijn op een beschutte werkplek moeten voldoende plaatsen beschikbaar blijven.
- 16 De verouderde huisvesting van de gemeentelijke Dienst Sociale Werkvoorziening 'Stadspark' wordt aangepast aan de eisen van de tijd.
- 17 De gemeente maakt zich in de komende discussie over de toekomst van de sociale werkvoorziening (SW) hard voor het behoud van een normaal loon voor SW'ers.

Inspraak en zeggenschap

- 1 Inspraak over uitgewerkte plannen moet zoveel mogelijk vervangen worden door open processen waarin de mensen vanaf het eerste begin volwaardig meepraten.
- 2 In de contacten tussen de gemeente en de Groningse bevolking kan en moet nog veel verbeterd worden. De gemeente moet optimaal benaderbaar zijn, transparant werken, haar afspraken consequent nakomen en inspraak altijd serieus nemen.
- 3 Optimaal de omwonenden bij een ontwikkeling betrekken, betekent niet: luisteren naar de mensen met de hardste stemmen. De gemeente weegt belangen af, hakt knopen door en legt heel goed uit waarom ze een bepaalde keuze maakt.
- 4 Wijkorganisaties worden tijdig betrokken bij alles wat in hun wijk speelt. Per wijk wordt bekeken wat nodig is om de wijkorganisatie te versterken, en vervolgens wordt hierin waar mogelijk voorzien.
- 5 Het project 'Goed idee?!' waarbij stadgers geld kunnen krijgen om ideeën te realiseren die de leefbaarheid in hun wijk verbeteren, wordt voortgezet. Hierdoor komen buurtgenoten met elkaar in contact wordt de betrokkenheid van de bewoners met hun buurt vergroot.
- 6 De gemeente gaat haar inzet bij het 'wijksgewijs werken' anders organiseren. Met minder wijkambtenaren die beter samenwerken en die zorgen dat de bewoners een vast aanspreekpunt hebben. De *Heel de Buurt*-projecten waarin bewoners, instellingen en gemeentelijke diensten samenwerken om de leefbaarheid in de buurt te versterken, worden tegen het licht gehouden. Successen worden geëxporteerd naar andere wijken en problemen worden opgelost.

Veilig en betrouwbaar

- 1 Buurt- en wijkagenten moeten in de hele stad aanwezig en gemakkelijk te benaderen zijn. Hun werk moet niet in de knel gebracht worden door ze regelmatig

in te zetten voor andere politietaken. De politie gaat spreekuren houden in de wijken van de stad.

- 2 De gemeente maakt zich sterk voor het van tafel halen van de landelijke bezuinigingen op de politie.
- 3 Het Meldpunt Zorg en Overlast is een laagdrempelige en belangrijke voorziening waar mensen hun klachten en zorgen over burens kunnen melden. Dit meldpunt moet blijven bestaan en verbeterd worden, zodat mensen er altijd terecht kunnen en te horen krijgen wat er met hun melding gebeurt.
- 4 De gemeente moet erg terughoudend zijn met zaken als het uitvaardigen van noodverordeningen en het uitbreiden van het aantal camera's in de openbare ruimte.
- 5 De harde aanpak van veelplegers wordt voortgezet.
- 6 Opsporing en bestrijding van activiteiten van loverboys en allerlei vormen van vrouwenhandel en gedwongen prostitutie krijgen grote prioriteit van de politie.
- 7 Veel ex-gedetineerden vinden moeilijk een plek in de samenleving. Zonder woonruimte, werk en inkomen en met kennissen met een criminele achtergrond, is dit niet verwonderlijk. Het gemeentelijke project Hulp na Detentie wordt daarom voortgezet en uitgebreid.
- 8 Het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld is een belangrijke voorziening voor mensen die te maken hebben met huiselijk geweld of die huiselijk geweld signaleren in hun omgeving. De gemeente blijft deze organisatie voldoende subsidiëren. Er moeten voldoende plekken in de opvang zijn als thuis blijven niet mogelijk is.
- 9 De gemeente gaat samen met de woningstichtingen een plan van aanpak opstellen om de bestaande huurwoningen te voorzien van veiligheidsbevorderende voorzieningen zoals dievenklauwen en inbraakwerende sloten. Voor nieuwe woningen zijn deze voorzieningen uiteraard verplicht.
- 10 De gemeente blijft zich inzetten voor legalisering van de aanvoer van softdrugs naar de coffeeshops. Tegelijkertijd voert ze een actief ontmoedigingsbeleid voor het gebruik van softdrugs (onder andere met voorlichting op scholen) en handhaaft ze strenge overlasteisen voor coffeeshops.
- 11 De gemeente gaat zelf nergens Mosquito's inzetten (apparaten die met een hinderlijke piepton jongeren moeten weggagen), en spant zich in om ook anderen te weerhouden van het gebruik ervan.

- 12 In een campagne over openbare orde en veiligheid moet de gemeente duidelijk maken waar de overheid op dit vlak wel en niet voor kan zorgen. Mensen moeten aangemoedigd worden om aangifte te doen van criminaliteit, omdat de aangiftes van invloed zijn op de vraag waar de politie wordt ingezet.

Zorg en welzijn

- 1 Bij uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) hanteert de gemeente de volgende uitgangspunten:
 - het Wmo-platform, de Ouderenraad en de Gehandicaptenadviesraad worden altijd vroegtijdig betrokken bij het beleid
 - mensen hebben waar mogelijk het recht op keuze tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget (PGB)
 - het Zorgloket indiceert zorgvuldig en werkt efficiënt, zodat aanvragers maar één keer hun gegevens hoeven aan te leveren
 - de huishoudelijke verzorging wordt niet door schoonmaakbedrijven uitgevoerd, de gemeente betaalt er een reële prijs voor en bedingt dat het personeel volgens de CAO betaald wordt en dat de overheadkosten laag zijn
 - aanbesteding van Wmo-voorzieningen wordt zoveel mogelijk omzeild. Valt er niet aan te ontkomen, dan geldt bij de beoordeling van de offertes dat de kwaliteit fors zwaarder meetelt dan de prijs.
 - Het geld dat de gemeente van het Rijk krijgt voor de Wmo, wordt volledig besteed aan Wmo-voorzieningen.

- 2 Door de rijksbezuinigingen op de AWBZ raken veel mensen hun begeleiding en ondersteuning kwijt. De gemeente moet er voor zorgen dat deze mensen vervangende begeleiding of ondersteuning krijgen, zodat voorkomen wordt dat zij in de problemen komen.

- 3 De gemeente verbetert de toegankelijkheid voor gehandicapten van de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen nog verder.

- 4 De inzet van vrijwilligers en mantelzorgers is van onschatbare waarde voor de samenleving. De gemeente voert een actief beleid om hen met raad en daad bij te staan.

- 5 De uitbreiding van het aantal Steun- en Informatiepunten (STIPs), waar iedereen terecht kan met vragen over wonen, welzijn en zorg, wordt voortgezet. De huisbezoeken aan 70-plussers worden uitgebreid naar de hele stad.

- 6 De gemeente werkt samen met zorginstellingen en corporaties om kleinschalige woon- en zorgvoorzieningen voor ouderen en gehandicapten op te zetten. Dit

project moet de komende jaren blijven doorgaan.

- 7 Professionals in de zorg en hulpverlening verdienen vertrouwen, zodat zij minder tijd kwijt zijn aan allerlei verantwoordingsprocedures en –formulieren, en meer tijd hebben voor hun eigenlijke werk.
- 8 Het gemeentelijke gezondheidsprogramma ‘Gezonder Zorgen’ wordt voortgezet. Het gezondheidsverschil tussen de bewoners van ‘rijke’ en ‘arme’ wijken wordt zoveel aangepakt door extra gezondheidszorg te bieden in de wijken met achterstand.
- 9 Aandacht voor gezond eten en bewegen krijgt een belangrijke plaats in het onderwijs. Ook de ouders worden hierbij betrokken.
- 10 De gemeente gaat in alle wijken laagdrempelige gezondheidscursussen opzetten: bijeenkomsten die bestaan uit voorlichting over gezonder leven en uit een ‘praktijkdeel’ waarin kennis wordt gemaakt met sport.
- 11 Overmatig alcoholgebruik zorgt voor veel problemen. De gemeente moet tegengas geven door intensieve en slimme voorlichting, heldere afspraken met de horeca en strenge controle.
- 12 In de stad moet voldoende opbouwwerk, jongerenwerk en maatschappelijk werk zijn.
- 13 Er komt een jongerenbudget voor het uitvoeren van ideeën van jongeren voor verbetering van hun wijk. Jongeren weten zelf heel goed wat ze willen en kunnen dan samen met een jongerenwerker een plan maken en indienen.
- 14 Woon-werk-leervoorzieningen, tijdelijke woonplekken met begeleiding voor jongeren die zonder deze plek stoppen met school of dakloos worden. Deze projecten worden voortgezet en uitgebreid.
- 15 Dakloosheid is een schande voor de samenleving. De gemeente moet zich tot het uiterste inspannen om dak- en thuislozen weer een volwaardige plaats in de maatschappij te bieden.

Natuur en milieu

- 1 Het klimaatprobleem is een grote bedreiging. Daarom moet Groningen in 2025 energieneutraal zijn. Dat wil zeggen: de CO₂-uitstoot wordt zoveel mogelijk beperkt

door energiebesparing en inzet van duurzame energiebronnen, en voor zover er nog uitstoot plaatsvindt, wordt die gecompenseerd.

- 2 De overheid moet zelf het goede voorbeeld geven. De gemeente doet dat door flinke energiebesparingen en het gebruik van duurzame energie in de eigen bedrijfsvoering. We gebruiken 100 procent groen gas en groene stroom en we zoeken naar een geschikte plaats voor windmolens, bijvoorbeeld bij vuilstort De Stainkoeln.
- 3 We gaan verder met energie besparen in het verkeer (minder auto's, meer openbaar vervoer en fietsen), de bouw en het bedrijfsleven.
- 4 Duurzaamheid wordt het uitgangspunt bij het ruimtelijke ordeningsbeleid van de gemeente. Dat betekent onder andere dat bij nieuwbouw aandacht is voor de plaatsing ten opzichte van de zon, en het heeft gevolgen voor de financiering van projecten. Duurzaamheidsmaatregelen gaan automatisch deel uitmaken van de normale exploitatie.
- 5 Veel zwerfvuil is afkomstig van slechts enkele bedrijven of instellingen (fastfood, horeca). Het is niet terecht dat al die rommel op kosten van de belastingbetaler wordt opgeruimd. De gemeente maakt deze vervuilers zelf verantwoordelijk voor het opruimen en probeert zo de vervuiling te voorkomen.
- 6 Plastic verpakkingen kosten veel energie en komen te vaak in het milieu terecht. We voeren campagne tegen plastic verpakkingen en pleiten bij het Rijk voor invoering van statiegeld.
- 7 Groningen gaat géén systeem invoeren waarbij het opgehaalde huisvuil per kilo betaald wordt. We willen voorkomen dat er veel meer zwerfvuil komt. De gemeente maakt zich bij het Rijk sterk voor een aanpak van de vervuiling bij de bron: het overbodige verpakkingsmateriaal.
- 8 We zijn zuinig op natuur in de stad. We willen de stadsnatuur aantrekkelijk maken voor de Stadgers. Daarom stimuleren we de aanleg van natuurspeelplaatsen en nodigen we burgers uit om mee te doen aan het groenbeheer in hun eigen buurt.
- 9 Kinderen worden gestimuleerd kennis te maken met de natuur en ervan te genieten, onder andere via schooltuinen en aantrekkelijke natuur en milieueducatie.
- 10 De goede voornemens die de gemeente heeft om de stadsnatuur te versterken, worden omgezet in effectieve maatregelen.
- 11 In samenwerking met het Waterbedrijf wordt ingezet op drinkwaterbesparingsmaatregelen. Zoveel mogelijk wordt voorkomen dat schoon

regenwater vermengd wordt met smerig rioolwater en vervolgens nodeloos duur gezuiverd moet worden.

- 12 De gemeente gaat de aanleg van geveltuinen stimuleren. De subsidieregeling voor 'groene daken' blijft gehandhaafd.

Beheer en onderhoud

- 1 Het niveau van beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt op een hoog peil gehouden. De inhaalslag om kademuren en oeverbeschoeiingen op orde te brengen wordt afgerond.
- 2 Het gemeentelijk groen moet zoveel mogelijk ecologisch beheerd worden, in nauwe samenspraak met de omwonenden.
- 3 Er moet een goede balans zijn tussen het gebruik van de openbare ruimte en de bescherming ervan. Bijvoorbeeld: duidelijke spelregels voor honden(poep) maar ook voldoende faciliteiten voor de hond en zijn baas. En: ruimte voor evenementen, maar met respect voor mensen die er hinder van ondervinden.
- 4 De activiteiten die elk jaar plaatsvinden onder de noemer 'lentekriebels' worden verder gestimuleerd. Ze leveren een wezenlijke bijdrage aan een schone leefomgeving en versterken de samenhang in de buurt.
- 5 De (binnen)stad moet toegankelijk zijn voor iedereen, ook voor mensen met een handicap en ouders met kindwagens. Daarom ruimen we blokkades op. Voor fietsen creëren we voldoende parkeerruimte en hinderlijk geparkeerde fietsen in het voetgangersgebied verwijderen we. Reclame-uitingen in de openbare ruimte worden teruggedrongen.

Opvoeding en onderwijs

- 1 De gemeente gaat nog meer werk maken van het bestrijden van analfabetisme – zowel onder allochtonen als onder autochtonen.
- 2 Advies en hulp bij opvoedingsvraagstukken via de Centra voor Jeugd en Gezin moet voor iedere ouder beschikbaar zijn.
- 3 Jeugdzorg moet zo snel mogelijk onder de verantwoordelijkheid van de gemeente komen te vallen en het aantal organisaties dat bemoeienis heeft met de hulp aan kinderen gaat naar beneden om versnippering van verantwoordelijkheden tegen te

gaan. Er moeten heldere afspraken komen over wie waarvoor verantwoordelijk is.

4 Er moet voldoende plek zijn voor opvang en er mogen geen financiële belemmeringen zijn die het ouders onmogelijk maakt gebruik te maken van voor- en naschoolse opvang.

5 Kinderen in nood moet te allen tijde direct geholpen worden: weg met de wachtlijsten.

6 Veel kinderen die opgroeien onder moeilijke omstandigheden zouden geholpen zijn met een steuntje in de rug. Om die reden zijn er allerlei maatjes projecten, zoals het T'Win project. De gemeente moet dergelijke projecten blijven faciliteren en ook de inzet van het Jeugdsportfonds en van Stichting Leergeld financieel blijven ondersteunen.

7 In alle stadsdelen moet goed openbaar onderwijs en goed speciaal onderwijs aangeboden worden. Klassen mogen niet te groot zijn en er moet extra aandacht komen voor taal- en rekenzwakke kinderen.

8 Openbare scholen mogen geen hoge eigen bijdrage van de ouders vragen. Waar toch een eigen bijdrage gevraagd wordt, moeten kinderen uit gezinnen met minimaal inkomen daarvan vrijgesteld worden.

9 Scholen die een slecht binnenklimaat hebben, moeten onmiddellijk aangepakt worden zodat de kinderen in een gezonde omgeving kunnen leren.

10 De gemeente moet ervoor zorgen dat schoolgebouwen buiten schooltijd optimaal gebruikt kunnen worden voor buurtactiviteiten. Dat geldt ook voor de gymzalen.

11 Het speciaal onderwijs moet bereikbaar blijven en versterkt worden. Met de invoering van "Passend Onderwijs" wordt terughoudend omgegaan, want voor sommige kinderen is het reguliere onderwijs alleen maar passend te maken als voldoende begeleiding en ondersteuning in de klas gegarandeerd zijn en dat laatste is vaak niet het geval

12 In elke wijk moet ruimte zijn voor jongeren waar ze kunnen samenzijn. Plekken om te spelen, te ravotten, te sporten en te hangen.

Sport en spel

1 Het aantal uren gymnastiek op de basisschool wordt uitgebreid. De gymlessen

moeten volledig gegeven worden door vakdocenten.

- 2 Kinderen moeten gestimuleerd worden veel te bewegen; succesvolle programma's als b-slim worden gecontinueerd. De openbare ruimte wordt zo ingericht dat hij uitnodigt tot bewegen.
- 3 Bewegen is goed voor iedereen. De gemeente moet daarom extra aandacht hebben voor groepen mensen voor wie sporten en bewegen niet vanzelfsprekend is, zoals ouderen en mensen met een handicap.
- 4 Sportvoorzieningen, velden en accommodaties mogen niet naar de randen van de stad verdwijnen. Verenigingen moeten gebruik kunnen maken van betaalbare accommodaties 'om de hoek', in de eigen wijk.
- 5 Stadgers die kiezen voor ongeorganiseerde en 'nieuwe' sporten, zoals skaten, skateboarden, straatvoetbal, straatbasketbal, breakdancing en BMX, krijgen de ruimte. Waar nodig worden hiervoor voorzieningen gerealiseerd.

Verkeer en vervoer

- 1 Aanleg van twee tramlijnen die aangesloten worden op het regionale spoorlijnnennet kan een belangrijke investering zijn in de toekomst van Groningen. De stad mag niet dichtslippen met auto's en bussen en de tram kan daar voor zorgen. Maar: dan moet wel zeker zijn dat de tram financieel uit kan, en dat hij bijdraagt aan een algehele verbetering van het openbaar vervoer in en naar de stad. Een definitief besluit om de tramlijnen aan te leggen kan daarom pas genomen worden als voldaan is aan enkele harde voorwaarden:
 - de aanlegkosten mogen niet uitkomen boven de bedragen die daarvoor nu geraamd zijn
 - de exploitatie moet uitkunnen zonder extra bijdrage van de gemeente, zonder extra tariefsstijgingen en zonder aanslagen op het overige openbaar vervoer
 - de tramlijnen moeten zonder grote problemen in de stad in te passen zijn.
 - voor ondernemers die gedupeerd worden doordat hun zaak gedurende de aanleg van de trambaan moeilijk bereikbaar is, komt een passende schaderegeling.
- 2 Bij de aanpak van de Zuidelijke Ringweg is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk onder de grond komt te liggen. In ieder geval moeten de drie brede overkappingen er komen waarvan sprake is in de plannen.
- 3 Zolang er nog geen landelijke regeling voor is, gaat de gemeente MBO-scholieren

van 16 en 17 jaar een OV-jaarkaart verstrekken. De gemeente gaat daarnaast experimenteren met het aanbieden van gratis openbaar vervoer op bepaalde tijden aan bepaalde groepen, bijvoorbeeld ouderen. Slagen de experimenten, dan volgt stapsgewijze uitbreiding.

- 4 De gemeente gaat onderzoeken welke stappen moeten worden gezet om het openbaar vervoer in de stad weer zelf uit te voeren.
- 5 Onder de noordwand van de Grote Markt komt geen openbare parkeergarage. Na de parkeergarage onder het Forum komt er in het centrum helemaal geen nieuwe meer bij.
- 6 Met herinrichting tot 'shared space' (plaatsen in de stad waar alle weggebruikers de ruimte moeten delen) wordt erg terughoudend omgesprongen om problemen voor met name blinden en slechtzienden te voorkomen.
- 7 De 30-kilometerzones worden zo ingericht dat hard rijden sterk bemoeilijkt wordt. Vervolgens wordt er ook bekeurd als mensen er toch te snel rijden.
- 8 Gevaarlijke kruispunten (top tien) worden aangepakt en waar mogelijk gereconstrueerd.
- 9 De fietsstallingen blijven gratis. Dat geldt ook de nieuw te bouwen grote stalling bij de Grote Markt. Fietsen die hinderlijk gestald staan in de openbare ruimte worden snel verwijderd.
- 10 Problemen in buurten door een grote parkeerdruk worden in nauwe samenspraak met de bewoners aangepakt. Ook hierbij geldt het principe dat de mensen zelf het beste weten wat er in hun buurt moet gebeuren.
- 11 De gemeente blijft zich verzetten tegen de aanleg van de nieuwe N 361 door de Koningslaagte.

Kunst en cultuur

- 1 De bouw van het Groninger Forum achter de oostwand van de Grote Markt is niet het idee van de SP. Integendeel. In 2005 liepen wij voorop in de campagne om NEE te zeggen bij het referendum over het Groninger Forum. De voorstanders wonnen echter, en wij respecteren die keuze. Als je een referendum aanvraagt moet je je neerleggen bij de uitslag, ook als je er zelf anders over denkt. Uiteraard stellen we wel als harde voorwaarde voor onze medewerking dat de kosten voor de gemeente niet hoger mogen worden dan wat beloofd was bij het referendum: 31,25 miljoen voor de bouw en 2,5 miljoen per jaar voor de exploitatie.

Bij de discussie over de invulling en programmering van het Forum is onze opstelling dat het een gebouw van en voor iedereen moet worden. Geen activiteiten die alleen een kleine elite aanspreken, maar activiteiten voor alle Stadgers.

- 2 De gemeente moet creativiteit stimuleren. Er komt een 'broedplaatsen'-beleid voor jonge kunstenaars en met de ontwikkeling van het Ebbingekwartier als creatieve stadszone wordt doorgepakt. Kunstenaars en culturele instellingen krijgen de beschikking over locaties die voorlopig toch niet gebruikt worden en waar ze alle gelegenheid krijgen zich te presenteren.
- 3 Niet alleen de kernvoorzieningen als schouwburg, Oosterpoort en Groninger Museum zijn belangrijk voor het rijke culturele klimaat van Groningen. Ook de poppodia en het Grand Theatre en evenementen als Noorderzon, Noorderslag, New Attraction en het Gideonfestival zijn van cruciaal belang en verdienen volop aandacht en steun van de gemeente.
- 4 Alle Groningse leerlingen van basisscholen en het voortgezet onderwijs minimaal twee keer per jaar de kans krijgen om gratis een film, of theater- of muziekvoorstelling te bezoeken. De belangstelling voor theater wordt verder gestimuleerd worden door meer voorstellingen in wijkcentra op te voeren. De actieve cultuurbeleving wordt gestimuleerd, door mensen er via goedkope workshops en korte cursussen kennis mee te laten maken.
- 5 Elke gesubsidieerde instelling biedt de stad een keer per jaar een gratis voorstelling aan.
- 6 Om museumbezoek te stimuleren moeten de Groningse musea op minimaal één vaste dag in de maand gratis te bezoeken zijn. Voor jongeren tot achttien jaar worden ze altijd gratis toegankelijk.
- 7 Voorkomen wordt dat gesubsidieerde voorstellingen in schouwburg of Oosterpoort opgevoerd worden voor een gedeeltelijk lege zaal, door de laatste kaartjes erg goedkoop aan te bieden of via scholen te verdelen.
- 8 Groningen telt veel beeldend kunstenaars. Toch maakt slechts een klein deel van de Groningse bevolking kennis met hun werk. Daarom moet de kunst meer naar de mensen toegebracht worden. Dat kan door samen met kunstenaars jaarlijkse een Straatkunstdag te organiseren en door buurthuizen en bibliotheken als permanente expositieruimte te gebruiken. Verder dient de gemeente, samen met de woningstichtingen en anti-leegstandsorganisatie Carex, te voorzien in meer betaalbare atelierruimte.
- 9 De regelgeving rond evenementen moet vereenvoudigd worden: er moet één aanspreekpunt komen waar organisatoren met al hun vragen terecht kunnen en waarachter de verschillende afdelingen van de gemeente goed samenwerken.

Ondernemend en bedrijvig

- 1 In de economie van ná de crisis zal kennis nog belangrijker zijn dan hij nu al is. Groningen heeft met de RUG en de Hanzehogeschool een bijzonder sterke kennissector. Daar moeten we optimaal van profiteren. Gemeente, provincie en kennisinstellingen moeten nauw samenwerken om de aanwezige kennis zo goed mogelijk in te zetten voor versterking van de regionale economie.
- 2 Het economische beleid moet gericht zijn op versterken van de werkgelegenheid en benutten van de sterke kanten van Groningen. Naast de aanwezigheid van de kennisinstellingen en een hoog opgeleide beroepsbevolking zijn dat de aantrekkelijke binnenstad en de sterke zorg- en energiesector. Groningen moet de toeristische mogelijkheden beter optimaal benutten en uitgroeien tot hét centrum van (duurzame) energie en van hoog ontwikkelde medische zorg.
- 3 We leggen geen nieuwe bedrijventerreinen meer aan, maar knappen bestaande terreinen op. Voor leegstaande kantoren wordt een plan ontwikkeld dat gericht is op opknappen, hergebruiken en eventueel ombouwen tot woonruimte.
- 4 Met grotere bedrijven die zich in Groningen vestigen, worden afspraken gemaakt om nieuwe banen bij voorkeur te bezetten met werkzoekenden.
- 5 Bij grote gemeentelijke opdrachten wordt als voorwaarde gesteld dat het uitvoerende bedrijf bij zijn werkzaamheden ook langdurig werklozen inzet en stageplaatsen aanbiedt.
- 6 Het aantal koopzondagen wordt niet verder uitgebreid. Voorkomen wordt dat grote supermarkten via een omweg toch vaker op zondag open zijn.
- 7 De gemeente hanteert een open houding naar de Groningse ondernemers en betreft hen vroegtijdig bij alle zaken die voor hen van belang zijn. Samenwerking van bedrijven in bedrijventerreinenverenigingen wordt gestimuleerd. Samen met de Groninger City Club (GCC) wordt bekeken hoe zoveel mogelijk binnenstadsbedrijven (ook de filialen van landelijke ketens) meedoen en meebetalen aan zaken die de aantrekkelijkheid van de binnenstad vergroten.
- 8 De gemeente zorgt, samen met de Kamer van Koophandel voor laagdrempelige ondersteuning aan startende ondernemers. De mogelijkheden van microkredieten en ondersteuning via het Bijstands Besluit Zelfstandigen (BBZ) worden optimaal ingezet.
- 9 Wijkwinkelcentra zijn van groot belang voor de leefbaarheid. De gemeente wijst de eigenaren op hun verantwoordelijkheid voor het bij de tijd houden van de centra

en grijpt in als dat nodig is. Bij het verlenen van nieuwe vergunningen voor wijkwinkelcentra maakt de gemeente met de eigenaar afspraken die garanties geven over noodzakelijk onderhoud en tijdige vernieuwing.

- 10 De gemeente zorgt voor aantrekkelijke routes vanaf de parkeergarages rond de binnenstad naar het stadshart, zodat die routes aantrekkelijk worden als vestigingsplaats voor winkels.
- 11 De markt in het centrum en de wijkmarkten geven sfeer aan de stad. Het gemeentebestuur moet daarom de voorwaarden scheppen waarin de markten kunnen floreren.

Stadgers en andere stadgers

- 1 Zelfredzaamheid en zelfontplooiing zijn de hoekstenen van het gemeentelijke integratie- en emancipatiebeleid. De inzet van de gemeente is erop gericht iedereen in staat te stellen zijn kwaliteiten optimaal te ontwikkelen.
- 2 Niet de opdeling van de stadgers in autochtonen en allochtonen, maar de mate waarin mensen steun nodig hebben om zichzelf te kunnen redden, is bepalend voor de inzet van de gemeente.
- 3 De gemeente stimuleert de dialoog tussen verschillende bevolkinggroepen. Daarbij gaat het niet alleen om de dialoog tussen allochtoon en autochtoon, maar ook om die tussen rijk en arm en student en niet-student.
- 4 De gemeente blijft inburgering zien als een belangrijke taak. De inburgeringscursussen worden zoveel mogelijk gecombineerd met toeleiding naar werk of andere maatschappelijke activiteiten. Waar nodig wordt er een 'voortraject' georganiseerd voor mensen voor wie de inburgeringscursus nog te hoog gegrepen is, bijvoorbeeld omdat ze analfabeet zijn. Bij iedereen die slaagt voor het inburgeringsexamen wordt bekeken welke vervolgstappen eventueel nodig zijn voor het verder zelfredzaam worden.
- 5 Het ontstaan van 'zwarte' en 'witte' scholen en wijken wordt uit alle macht tégen gegaan.
- 6 Organisaties van migranten in Groningen vervullen een nuttige taak in het integratieproces en worden daarom gesubsidieerd.
- 7 De gemeente blijft haar verantwoordelijkheid nemen in de ondersteuning en opvang voor vluchtelingen die rechtmatig in Nederland verblijven en voor uitgeprocedeerde vluchtelingen die meewerken aan hun terugkeer, maar die toch

buiten de landelijke opvangvoorzieningen vallen.

- 8 De gemeente neemt met alle kracht afstand van gedachtegoed dat erop gericht is, ongelijkheid voor de wet te scheppen, en grijpt iedere mogelijkheid aan om racisme en discriminatie te bestrijden.
- 9 De gemeente blijft zich inzetten voor de sociale acceptatie van homoseksualiteit en voert beleid om Groningen sterker neer te zetten als homovriendelijke stad.
- 10 Uitgaansgelegenheden die discrimineren in hun toelatingsbeleid worden aangepakt, bijvoorbeeld door het intrekken van vergunningen.

Groningen en de rest van de wereld

- 1 De gemeente gaat de strijd aan met het Rijk als de landelijke bezuinigen betekenen dat belangrijke sociale en maatschappelijke voorzieningen aangetast dreigen te worden. A-sociaal Rijksbeleid moet hard aangepakt worden.
- 2 Binnen de provincie Groningen neemt de stad tegenover de andere gemeenten de rol op zich van 'sympathieke oudere broer': iemand die je om raad kunt vragen en die bereid is op verzoek taken over te nemen.
- 3 De samenwerking binnen het gebied van de Regiovisie Groningen-Assen wordt geïntensiveerd. Voorzetting van deelname aan het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) wordt kritisch tegen het licht gehouden.
- 4 De gemeente Groningen spreekt zich duidelijk uit tegen internationale richtlijnen (bijvoorbeeld van de Europese Unie) die beleidsruimte van lokale overheden inperken.
- 5 De gemeente gaat de stedenbanden saneren. Alleen stedenbanden die nuttig zijn vanuit het oogpunt van ontwikkelingssamenwerking en mondiale bewustwording blijven over. De relatie met de Palestijnse stad Jabalya wordt omgezet in een 'echte' stedenband.
- 6 Bij haar inkoop kiest de gemeente waar mogelijk voor 'fair trade'-producten.

Geld en organisatie

- 1 In de zware bezuinigingsronde die de gemeente noodgedwongen voorbereidt zullen pijnlijke keuzes onvermijdelijk zijn. De SP loopt daar niet voor weg. We gaan de discussie aan. En we hanteren daarbij als zwaarwegend uitgangspunt dat het intact houden van het opgebouwde net van sociale en maatschappelijke voorzieningen voor de mensen en de buurten onze topprioriteit is.
- 2 Voor de komende bezuinigingsoperatie moet in eerste instantie gekeken worden naar de gemeentelijke organisatie. Bij de verschillende gemeentelijke diensten worden nu allerlei taken apart uitgevoerd, die veel efficiënter gebundeld kunnen worden (communicatie, personeelszaken, scholing, inkoop). De uitvoering van werkzaamheden voor andere gemeenten kan ook een bijdrage aan de bezuinigingstaakstelling leveren, doordat de overheadkosten door meer gemeenten gedeeld worden.
- 3 Voor nieuwe grote projecten is de komende jaren geen geld in Groningen. De ontwikkeling van het SuikerUnierrein vindt de komende 15 jaar niet plaats en ook de herontwikkeling van het Stationsgebied wordt op de lange baan geschoven. De voorgenomen herstructurering van het Stadspark wordt vervangen door noodzakelijk onderhoud.
- 4 Bij de komende bezuinigingen mag het bestuur niet buiten schot blijven. Het aantal wethouders gaat na de verkiezingen omlaag, op de representatiekosten wordt bezuinigd en de vergoeding voor raadsleden gaat omlaag naar 80 procent van het huidige bedrag. (Groningen betaalt nu het wettelijk toegestane maximum. Verlaging naar 80 procent daarvan is toegestaan.)
- 5 De bedrijven die direct financieel profiteren van de gemeentelijke inzet om de stad aantrekkelijk te houden, zoals binnenstadswinkels en de horeca, gaan daar meer aan meebetalen.
- 6 Als het nodig is om niveau van sociale en maatschappelijke voorzieningen te handhaven, is een beperkte verhoging van de OZB acceptabel.
- 7 De gemeente bindt de strijd aan met het Rijk als de landelijke bezuinigen betekenen dat belangrijke sociale en maatschappelijke voorzieningen aangetast dreigen te worden. A-sociaal Rijksbeleid moet hard aangepakt worden.
- 8 De gemeentelijke diensten lijken soms wel aparte koninkrijkjes te zijn. Dat moet veranderen. De samenleving vraagt om een aanpak waarin de inhoud van de uitdagingen en de op te lossen problemen centraal staat. Dat vereist een manier van werken waarin afstemmingsproblemen tussen ambtenaren van verschillende diensten voorkomen worden.
- 9 Inhuren van externen voor de uitvoering van gemeentelijke taken wordt zoveel mogelijk beperkt. Er moet optimaal gebruik gemaakt worden van de eigen

kwaliteiten en waar nodig geïnvesteerd in opleiding en kwaliteitsvergroting.

- 10 De gemeente verstrekt niet langer structurele subsidies aan organisaties en instellingen waarvan de topmensen een inkomen hebben dat de Balkenendenorm overschrijdt.
- 11 In haar personeelsbeleid geeft de gemeente het goede voorbeeld. Dat betekent volop ruimte voor stagiaires en mensen met een beperking, en een personeelsbestand waarin het aandeel allochtonen overeenkomt met hun aandeel in de stadsbevolking. Beperkingen voor vrouwen en allochtonen om door te groeien naar hogere functies worden weggenomen.
- 12 De gemeente gaat meer vaart zetten achter de overschakeling op *open source* software.
- 13 De dienstverlening van de gemeente wordt verder verbeterd. Iedereen moet op tijd een reactie krijgen op zijn brief/e-mail, aanvraag of bezwaarschrift.
- 14 Bij het zakendoen met bedrijven (bijvoorbeeld banken) laat de gemeente zwaar meewegen in hoeverre het bedrijf duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen écht hoog in het vaandel heeft.